

Planstrategi 2024-2027

Formannskapet 6. februar 2024

Planstrategi

HVA?

1. Overordnet gjennomgang av:
 - utviklingstrekk/ utfordringsbilde,
 - overordnede føringer,
 - planstatus.
2. Vurdere planbehov:
 - Behov for endring av kommuneplanen(e)?
 - Annet planbehov: områder som mangler/trenger politisk styringsverktøy
3. Prioritere planoppgaver i planperioden/ kommunestyreperioden

HVORFOR - HENSIKT - å sikre:

- Behovsstyrt, effektiv planlegging
- Tydelig arbeidsdeling/sammenheng mellom plan(prosess)er
- At kommunene utvikler nødvendige styringsverktøy for ønsket / bærekraftig utvikling i planperioden
- Politisk styring av hvilke planoppgaver som skal prioriteres i kommunestyreperioden (forutsigbarhet)

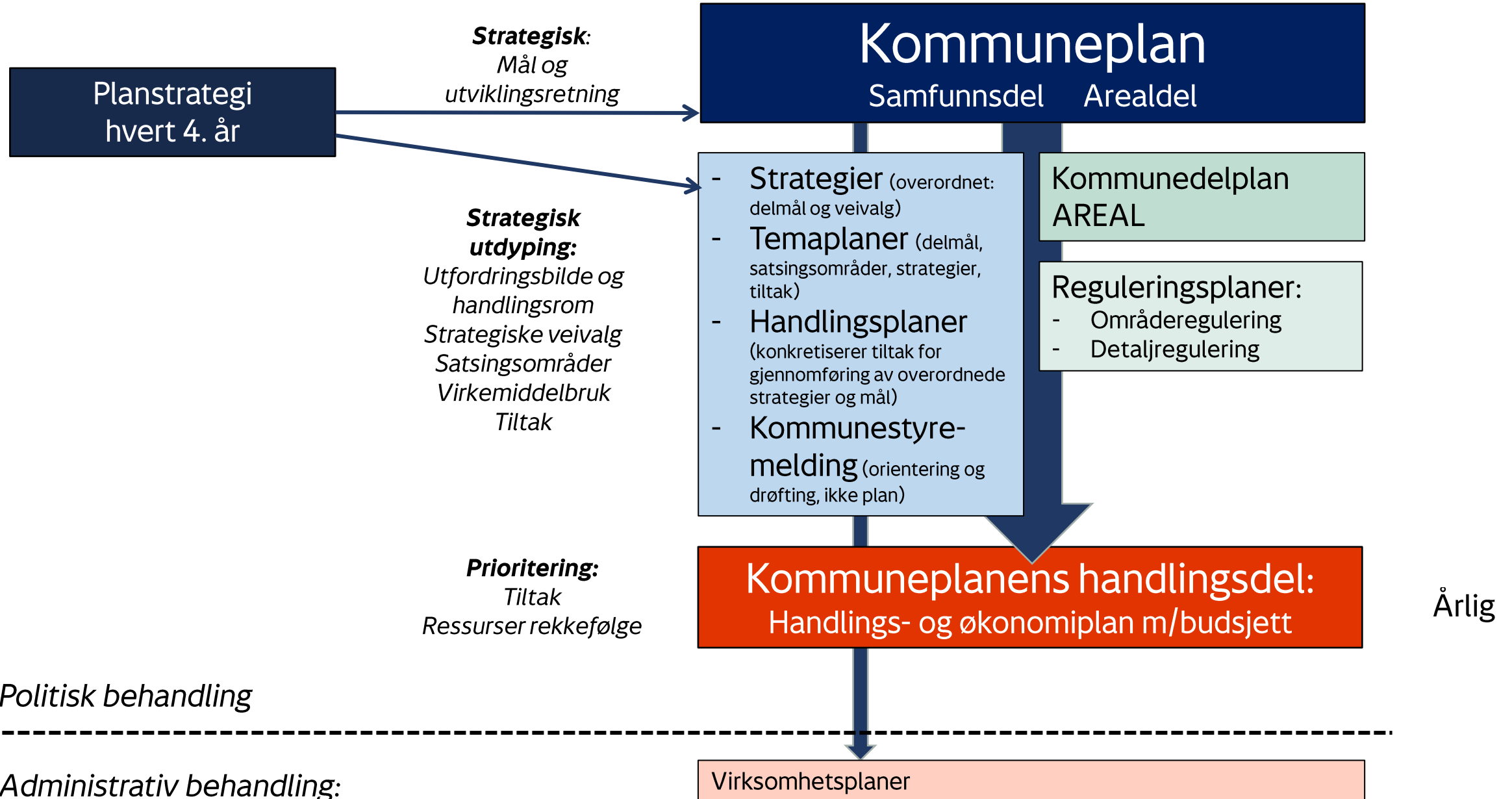
Prosess planstrategi

Kommunenes plansystem:

Samfunn/organisasjon

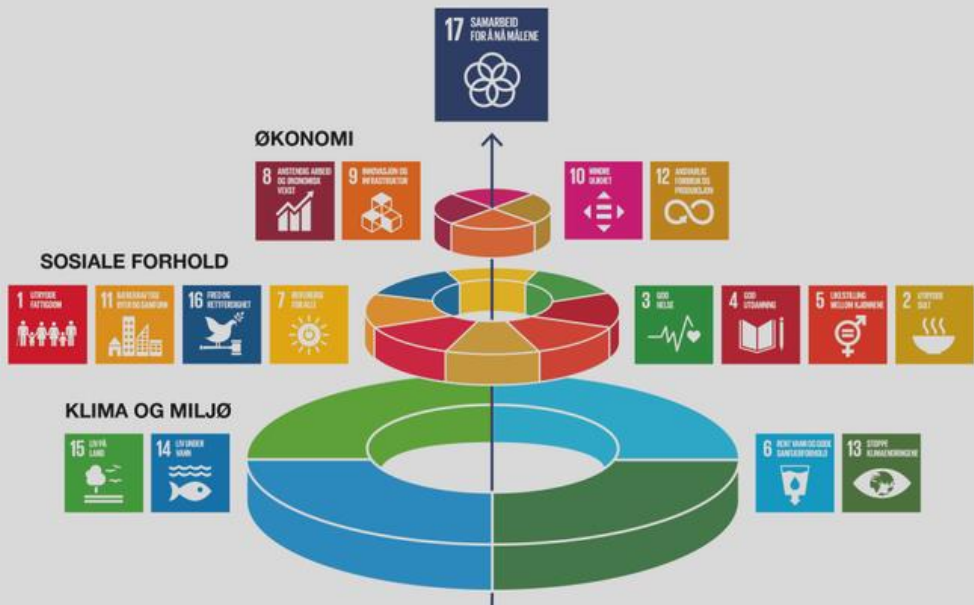
Areal og infrastruktur

FNs bærekraftsmål

Verdens felles arbeidsplan for å

- utrydde fattigdom
- bekjempe ulikhet
- stoppe klimaendringene innen 2030

Drammen er et mangfoldig
mulighetssamfunn, hvor alle
innbyggere deltar i fellesskapet og
opplever mestring

Drammen har gode tjenester og aktiviteter for alle
gjennom hele livet

Drammen skal bli
Norges grønneste
kommune, et
sirkulært og
klimarobust
lavutslippssamfunn
der det er naturlig å
velge miljøvennlig.

Drammen skal
ivareta og legge til
rette for
naturmangfold, ren
luft, ren jord og rene
vassdrag.

**BALANSE
HENSYN:
DAGENS
FRAMTIDENS
INNBYGGERES
BEHOV**

Drammen skal være
det foretrukne
regionsenteret
nasjonalt

Drammen skal være
næringslivets
førstevalg

Nytt nasjonalt forventningsdokument

Fra regjeringen, hvert 4. år, for å fremme bærekraftig utvikling i hele landet.

Skal følges opp av fylkeskommunene og kommunene gjennom planstrategi og planer.

Forventningene skal legges til grunn når statlige styresmakter medvirker i planleggingen.

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027

Vedtatt ved kongelig resolusjon 20. juni 2023

Kommunal- og distriktsdepartementet

Nasjonale forventninger til kommunal og regional planlegging 2023-2027

SOM FØR, videreført :

Forventning om samordning, samarbeid, tydelighet og effektivitet i planlegging

Bærekraftsmål, planleggingen skal bidra til å løse 4 hovedutfordringer:

1. Sosial bærekraft: «Trygge og inkluderende lokalsamfunn»
2. Økonomisk bærekraft: «Velferd og bærekraftig verdiskaping»
3. Miljømessig bærekraft: «Klima, natur og miljø for framtida»
4. Samfunnssikkerhet og beredskap

NYTT siden sist (2019), MER FOKUS PÅ:

- utvikling i distriktene/hele landet
- hensyn til samisk kultur og næring
- arealplanlegging skal unngå nedbygging av areal (skog, myr, dyrka mark):
forventning om «planvask»: at fylker og kommuner gjør ny vurdering av tidligere vedtatte arealplaner av hensyn til miljø og klima.
- sykkel, gange, kollektivtrafikk, fortetting, byvekstvtaler.
- sirkulær økonomi, redusert forbruk og ressursbruk
- Beredskap: klimarisiko, global situasjon

Nye lover/lovendring

Boligsosial lov: Stortinget vedtok 12. desember 2022 en [ny lov om kommunens ansvar på det boligsosiale feltet](#), også kalt boligsosial lov. Loven trådte i kraft 1. juli 2023. Loven skjerper kommunens ansvar for samordning og plikt til å ta boligsosiale hensyn i planleggingen. [Lovens §5](#) peker på ansvar og organisering:

- Kommunen skal i sitt arbeid på det boligsosiale feltet sørge for samarbeid på tvers av sektorer og samordning av sine tjenester. For øvrig skal kommunen samarbeide med andre offentlige aktører som kan bidra til arbeidet for vanskeligstilte på boligmarkedet.
- **Kommunen skal ha samlet oversikt over behovet for både ordinære og tilpassede boliger for vanskeligstilte på boligmarkedet.**

Justering av Plan- og bygningsloven: I 2021 ble plan- og bygningsloven revidert, og i loven ble det lagt til et krav om at **kommunen skal legge til rette for «tilstrekkelig boligbygging»**, se [plan- og bygningsloven § 3-1 d](#)).

Drammen kommune har:

- Betydelig/tilstrekkelig planreserve for boligbygging (i gjeldende arealdeler for de tre kommunene og i forslag til ny arealdel)
- Temaplan boligutvikling (2023) gir mål, satsinger og retning for videre boligutvikling, diskuterer virkemidler

Drammen kommune mangler:

- Samlet oversikt over kommunens boligbehov for både ordinære og tilpassede boliger for vanskeligstilte på boligmarkedet.

Videre politisk, organisatorisk diskusjon og valg av bruk av virkemidler inkl. samarbeidsformer for å sikre tilstrekkelig boligbygging løses gjennom politiske saker uten ny plan.

Utfordringsbilde / utviklingstrekk

To grunnlagsdokumenter i vedlegg:

Overordnede utfordringer og utviklingstrekk som gir planbehov:

- Demografisk endring
- Mindre økonomisk handlingsrom (kommune + husholdninger/ «dyrtid»)
- Folkehelse, levekår: sosial ulikhet og fare for utenforskap: aktivitet og deltakelse
- Miljøbelastning, klimarisiko, klimabelastning

Planstrategi 2024-2027 .. er en «2.0 versjon»:

Planstrategi 2020-2023

«1.0» (unntakssituasjon):

Ny kommune, nesten uten politikk/planer: «alt» nytt - lang liste planoppgaver (som ulike hadde ulike forventninger til).

Nødvendig med rom for justering underveis (ved HØP-behandling)

Samfunnsdel først på plass halvveis i perioden (des. 21): gitt grunnlag for andre planer.

Mange planer vedtatt i perioden, mange har noe preg av å være overordnede «1. generasjon»-planer, likevel gjenstår / mangler mange viktige planoppgaver

Planstrategi 2024-2027

«2.0.» (på vei mot normal)

Vurdere planbehov på bakgrunn av planstatus (nylig vedtatte planer), nye + kjente utfordringer, og nye nasjonale føringer:

- Hva mangler kommunen fortsatt planer/ styringsverktøy for?
- Oppfølgingsbehov, behov for supplering.

Planstrategi – prioritering av planoppgaver for hele perioden (som normalt), ikke justering ved hver HØP.

Planstrategi 2028-2031

(normalsituasjon)

Kommune med komplett sett av nye og gamle politiske styringsverktøy (planer).

Vurdere planstatus/planbehov på bakgrunn av nye + kjente utfordringer, nye nasjonale føringer:

- Hvilke planer har utspilt sin rolle / kan kastes?
- Hvilke skal videreføres?
- Hvor er det behov for supplering/justering/fornyning?

Kommuneplan – behov for endring /ny plan?

Status nå:

Kommuneplanens samfunnsdel med overordnet arealstrategi (mot 2040) vedtatt desember 2021.

Arealdel som bygger på samfunnsdel, er fortsatt i prosess mot vedtak (vår 2025)

Oppfølgende planer bygger på samfunnsdel: avklare politisk tolkning/vekting av mål, prioritering, konkretisering

Helt ny start for 4 år siden: mangler fortsatt planer på viktige områder.

=> viktig å bygge videre på det vi har, prioritere nødvendig planarbeid.

Kommunedirektørens anbefaling: kommuneplan

Kommuneplanens samfunnsdel 2021-2040 anbefales videreført uten endringer. (Alternativt: med minst mulig endringer).

Strategisk samordning løses gjennom oppfølgende temaplaner:

- folkehelse, levekår, inkludering
- aldersvennlig samfunn/fremtidens eldreomsorg

Arbeid med div. andre manglende temaplaner (naturmangfold, overvann og flom, vannmiljø, kulturminner og kulturmiljø, landbruk og matjord, klimarisiko mv.) igangsettes (må ikke vente på vedtatt arealdel) og vil senere gi grunnlag for senere framtidig rullering av arealdel.

Tyngre rullering/ arbeid med ny samfunnsdel frarådes: vil gi ytterligere forsinkelse i oppfølgende planarbeid.

Fra HØP – verbalvedtak bestilt vurdering:

Revidere parkeringsstrategi?

- «Sak om revidering av parkeringsstrategi, frist våren 2024»

Vurdering av handlingsrom innenfor nylig vedtatt parkeringsstrategi + konsekvenser av mulig revidering i forslag til planstrategi.

Egen politisk sak (parallelt): 08/24

Orientering om vedtatt parkeringsstrategi med parkeringsnorm – bakgrunn, prosess og handlingsrom innenfor vedtatt strategi

Kommunedirektørens vurdering:

Parkeringsstrategi med parkeringsnorm er nylig vedtatt (juni 23) etter omfattende prosess.

Gir viktig forutsigbarhet for utbyggere.

Revidering av parkeringsstrategi krever like omfattende prosess og får konsekvenser for fremdrift arealdel. (ca. 1 år m/offentlig ettersyn mv.)

Det er mulig å justere avgiftsregimet i sentrum uten å revidere parkeringsstrategi med parkeringsnorm.

Anbefaling: IKKE revidere parkeringsstrategi med parkeringsnorm vedtatt juni 2023.

Fra HØP – verbalvedtak bestilt vurdering: Handlingsplan ungdomskriminalitet?

- «*Handlingsplan mot vold og ungdomskriminalitet, ses i sammenheng med planstrategien*»

Egen politisk sak (parallelt): 16/24

Orientering om ungdomskriminalitet i Drammen - utvikling, forebygging og håndtering

Kommunedirektørens vurdering:

Kompleks problemstilling – berøres av en rekke vedtatte planer, igangsatte tiltak, pågående arbeid. Også naturlig deltema i flere kommende planoppgaver.

Ikke behov for egen handlingsplan mot ungdomskriminalitet.

Tematisk planbehov – sosial bærekraft

Planbehov – forslag til prioriterte oppgaver:

- Tverrsektoriell plan for folkehelse, levekår og inkludering
- Tverrsektoriell plan for aldersvennlig samfunn/ fremtidens eldreomsorg inkl. kvalitet og innhold i tjenester til eldre
- Rullere behovsplaner barnehage, skole, omsorgsbygg
- Plan som avklarer kvalitet og innhold i kommunale tjenester til barn og unge (skole og barnehage)
- Plan som avklarer kvalitet og innhold i tjenester til psykisk syke.
- Plan for håndtering av vedlikeholdsetterslepet på kommunalt veinett (temaplan vei)
- Rullere anleggsplan sykkel og trafiksikkerhet
- Gjennomgang av kommunens tilskuddsordninger til frivillige
- Boligbehovsanalyse
- **Rullere alkoholpolitikk: Alkoholpolitisk handlingsplan**
- **Plan for utvikling av allmennlegetjenestene i kommunen**

Drammen kommune har:

- Temaplaner for hovedutvalgsområdene med felles satsingsområder (2022)
- Temaplan idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv (2023)
- Behovsplan barnehage, skole og omsorgsbygg (2023)
- Langsiktig sykkelplan og trafiksikkerhetsplan- m/kortsiktig handlingsplaner (2021)
- Parkeringsstrategi med parkeringsnorm (2023)
- Temaplan idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv (2023)
- Overordnet strategi for frivillighet (2023)
- Handlingsplan for Drammen kommunes forebyggende arbeid mot omsorgssvikt og utvikling av adferdsvansker (2023)
- Handlingsplan – forebygging av utenforskap, radikaliserings og voldelig ekstremisme (2020)
- Veteranplan (2021)
- Retningslinjer for alkoholsaker (2020)
- Handlingsplan for selvmordsforebygging (2023)

Drammen kommune mangler:

- Tverrsektoriell plan for håndtering av demografiutfordring/fremtidens eldreomsorg
- Tverrsektoriell plan for folkehelse, levekår og inkludering
- Plan for håndtering av endrede rammebetingelser for tjenester til psykisk syke
- Samlet oversikt over boligbehov (ordinære boliger + tilpassede boliger til vanskeligstilte på boligmarkedet)
- Behovsplaner barnehage, skole, omsorgsbygg må rulleres/oppdateres
- Oppfølging temaplaner: gjennomgang av kommunens tilskuddsordninger til frivillige

Tematisk planbehov – økonomisk bærekraft

Planbehov – forslag til prioriterte oppgaver:

- Rullering av kommunens anskaffelsespolitikk
- Innovasjonsstrategi
- Avklaring av rammer for kommunens arbeid med internasjonalisering

Drammen kommune har:

- Digitaliseringsstrategi (2020)
- Strategisk næringsplan (2023)
- Anskaffelsesstrategi (2021)

Drammen kommune mangler:

- Plan for håndtering av omstillingsbehov / innovasjon
- Avklaring av rammer for kommunens arbeid med internasjonalisering

Tematisk planbehov – miljømessig bærekraft

Planbehov – forslag til prioriterte oppgaver:

Planer som gir rammer for kommunens ressursforvaltning knyttet til

- vann- og vassdragsforvaltning, overvannshåndtering og flom
- naturmangfold, grønnstruktur og friluftsliv
- landbruk, jordvern, matproduksjon: klima og miljø
- kulturminner og kulturmiljø

Temaplan vann og avløp

Rullere handlingsplaner plast og fossilfritt drivstoff i løpet av perioden

Drammen kommune har:

- Klimastrategi og klimabudsjett (2023)
- Handlingsplan bedre luftkvalitet i Drammen (2023)
- Handlingsplan plast (2022)
- Handlingsplan fossilfritt drivstoff (2023)

- Kunnskapsgrunnlag flom og overvannsproblematikk
- Kunnskapsgrunnlag naturmiljø og friluftsliv
- Kunnskapsgrunnlag vannmiljø og påvirkningsfaktorer
- Kunnskapsgrunnlag kulturminner og kulturmiljø

Drammen kommune mangler:

Planer for å ivareta

- Naturmangfold, naturmiljø, grønnstruktur og friluftsliv
- Landbruk, jordvern og matproduksjon
- Vannmiljø
- Overvann og flomfare
- Kulturminner og kulturmiljø
- Kapasitet vann og avløp

Tematisk planbehov – beredskap og samfunnssikkerhet

Planbehov – forslag til prioriterte oppgaver:

- Rullere kommunens overordnede ROS-analyse med beredskapsplan for håndtering av risikobildet
- Oversikt over klimarisiko og naturfare og hvordan det kan håndteres

Drammen kommune har:

- ROS-analyse (2019)

Drammen kommune mangler:

- Oppdatert risiko- og sårbarhets analyse (ROS)
- Grunnlag for håndtering av klimarisiko og naturfare

Oppsummert planbehov

- Tverrsektoriell plan for folkehelse, levekår og inkludering
- Tverrsektoriell plan for aldersvennlig samfunn/ fremtidens eldreomsorg inkl. kvalitet og innhold i tjenester til eldre
- Rullere behovsplaner barnehage, skole, omsorgsbygg
- Plan som avklarer kvalitet og innhold i kommunale tjenester til barn og unge (skole og barnehage)
- Plan som avklarer kvalitet og innhold i tjenester til psykisk syke.
- Plan for håndtering av vedlikeholdsetterslepet på kommunalt veinett (temaplan vei)
- Rullere anleggsplaner sykkel, trafikksikkerhet, idrett mv.
- Gjennomgang av kommunens tilskuddsordninger til frivillige
- Boligbehovsanalyse
- Rullere alkoholpolitikk: Alkoholpolitisk handlingsplan
- Plan for utvikling av allmennlegetjenestene i kommunen
- Rullering av kommunens anskaffelsespolitikk
- Innovasjonsstrategi
- Avklaring av rammer for kommunens arbeid med internasjonalisering

Plan for å sikre kapasitet vann og avløp

Planer for langsiktige ressursforvaltning knyttet til:

- vann- og vassdragsforvaltning, overvann og flom
- naturmangfold, grønnstruktur og friluftsliv
- landbruk, jordvern, matproduksjon, klima og miljø
- kulturminner og kulturmiljø

Rullere handlingsplaner plast og fossilfritt drivstoff i løpet av perioden.

Rullere kommunens overordnede ROS-analyse med beredskapsplan for håndtering av risikobildet

Oversikt over klimarisiko og naturfare og hvordan det kan håndteres

Oppsummert planbehov

- Tverrsektoriell plan for folkehelse, levekår og inkludering
- Tverrsektoriell plan for aldersvennlig samfunn/ fremtidens eldreomsorg inkl. kvalitet og innhold i tjenester til eldre
- Rullere behovsplaner barnehage, skole, omsorgsbygg
- Plan som avklarer kvalitet og innhold i kommunale tjenester til barn og unge (skole og barnehage)
- Plan som avklarer kvalitet og innhold i tjenester til psykisk syke.
- Plan for håndtering av vedlikeholdsetterlepet på kommunalt veinett (temaplan vei)
- Rullere anleggsplaner sykkel, trafikksikkerhet, idrett mv.
- Gjennomgang av kommunens tilskuddsordninger til frivillige
- Boligbehovsanalyse
- Rullere alkoholpolitikk: Alkoholpolitisk handlingsplan
- Plan for utvikling av allmennlegetjenestene i kommunen
- Rullering av kommunens anskaffelsespolitikk
- Innovasjonsstrategi
- Avklaring av rammer for kommunens arbeid med internasjonalisering

Plan for å sikre kapasitet vann og avløp

Planer for langsiktige ressursforvaltning knyttet til:

- vann- og vassdragsforvaltning, overvann og flom
- naturmangfold, grønnstruktur og friluftsliv
- landbruk, jordvern, matproduksjon, klima og miljø
- kulturminner og kulturmiljø

Rullere handlingsplaner plast og fossilfritt drivstoff i løpet av perioden.

Rullere kommunens overordnede ROS-analyse med beredskapsplan for håndtering av risikobildet

Oversikt over klimarisiko og naturfare og hvordan det kan håndteres

Oppsummert planbehov

- Tverrsektoriell plan for folkehelse, levekår og inkludering
- Tverrsektoriell plan for aldersvennlig samfunn/ fremtidens eldreomsorg inkl. kvalitet og innhold i tjenester til eldre
- Rullere behovsplaner barnehage, skole, omsorgsbygg
- Plan som avklarer kvalitet og innhold i kommunale tjenester til barn og unge (skole og barnehage)
- Plan som avklarer kvalitet og innhold i tjenester til psykisk syke.
- Plan for håndtering av vedlikeholdsetterslepet på kommunalt veinett (temaplan vei)
- Rullere anleggsplaner sykkel, trafikksikkerhet, idrett mv.
- Gjennomgang av kommunens tilskuddsordninger til frivillige
- Boligbehovsanalyse
- Rullere alkoholpolitikk: Alkoholpolitisk handlingsplan
- Plan for utvikling av allmennlegetjenestene i kommunen
- Rullering av kommunens anskaffelsespolitikk
- Innovasjonsstrategi
- Avklaring av rammer for kommunens arbeid med internasjonalisering

Plan for å sikre kapasitet vann og avløp

Planer for langsiktige ressursforvaltning knyttet til:

- vann- og vassdragsforvaltning, overvann og flom
- naturmangfold, grønnstruktur og friluftsliv
- landbruk, jordvern, matproduksjon, klima og miljø
- kulturminner og kulturmiljø

Rullere handlingsplaner plast og fossilfritt drivstoff i løpet av perioden.

Rullere kommunens overordnede ROS-analyse med beredskapsplan for håndtering av risikobildet

Oversikt over klimarisiko og naturfare og hvordan det kan håndteres